

---

# Ischia catalana

Autor:

Data de publicació: 03-08-2024

Ischia (pronunciat segons AFI: /'Is.ki.a/; en català antic anomenada Iscla) és una illa d'Itàlia que tanca pel nord-oest la badia de Nàpols. Els llatins anomenaven aquesta illa Pithecusa, nom que la tradició fa derivar del terme grec pithos («gerro»), i voldria dir «l'illa dels gerros». Amb la decadència de l'imperi, Ischia va estar amenaçada pels bàrbars: els visigots (cap al 410) i els vàndals (a partir del 430).[16] El 476, amb la caiguda de l'Imperi d'Occident, Ischia va passar a ser domini d'Odoacre, mentre que el 493 va entrar a formar part, juntament amb tota la península Itàlica del regne ostrogot de Teodoric el Gran. Al voltant del 536 fou conquerida pels exèrcits romans d'Orient capitanejats per Belisari. Després de la reorganització consegüent a la invasió longobarda (568), Ischia va passar a ser part del ducat de Nàpols, un ducat romà d'Orient depenent de l'Exarcats d'Itàlia. Fins al 1130 Ischia va dependre dels ducs de Nàpols fins que el 1135, el normand Roger I de Sicília va saquejar l'illa, que fou novament envaïda pel comte Tancred, el fill del qual Guillem fou vençut per Enric el Sever (el futur Enric VI). El 1194 genovesos i pisans van envair l'illa i, van ocupar el castell, deixant Ischia en mans d'Enric VI. La dinastia sueva va prendre el govern de l'illa el 1214.[21]

Abans que Carles, duc d'Anjou, fos coronat rei de Nàpols, Ischia, que estava sota l'administració del comte de Ventimiglia després de la caiguda de Manfred, va ser envaïda per galeres pisanes amb l'objectiu de provocar un motí contra Carles I d'Anjou a favor de Conradí. No aconseguint el seu propòsit, els pisans es van dedicar a massacrar i robar els habitants. El rei Carles I, victoriós després de la batalla de Tagliacozzo (1268), va convocar els representants de les diferents cases de l'illa per qüestionar-los sobre la seva lleialtat al nou rei. Després va iniciar obres de fortificació del castell. El 1282 Joan de Pròixida va revoltar els sicilians contra aquest rei, que el papa no havia reconegut, per ser fill il·legítim. La gent d'Ischia, en saber la notícia, van passar al bàndol de Pere III d'Argó, casat amb l'única filla legítima de Manfred. En resposta a aquesta deslleialtat, Carles I va tornar a envair l'illa. El 1284, Ischia (anomenada Iscla en les cròniques catalanes) i Capri es rendeixen a l'estol de Roger de Llúria.[1] Les galeres catalanes reclamen impostos als vaixells que arriben i surten s Nàpols. En el període 1285-1302, Ischia és ocupada per catalans.[2] A la mort de Carles d'Anjou, va heretar el nebot, Carles Martell, ja que el fill, Carles II d'Anjou, estava pres en mans dels Catalans. Quan Carles II va ser alliberat en virtut dels tractats d'Oloron i de Canfranc (1289), el seu oncle li va tornar els territoris, però els illencs es van tornar a revoltar. El 1299 Carles II va enviar-hi 400 guerrers per reconquerir-la.

El gener del 1301 una terrible erupció va fer que molts habitants l'abandonessin, però cap al 1305 es va tornar a repoblar. El 1309 va succeir a Carles II, el seu fill Robert i a la seva mort va passar a Joan el caçador. Hi va haver una lluita per la successió entre Lluís d'Anjou i Carles III de Nàpols, tots dos designats hereus per la reina Joana I de Nàpols. Lluís va ocupar Ischia el 1385, que fou reconquerida l'any següent pel fill de Carles II, Ladislau I. A la seva mort, el va succeir la seva germana Joana II, sense descendència. Els barons van acudir llavors al fill de Lluís II de Provença, també dit Lluís, però Joana li va deixar al Magnànim.[3]

Alfons el Magnànim va arribar a Ischia el 1423, per invitació de Michele Cossa, un ciutadà de l'illa i IV senyor de Procida. Va ocupar el castell, el va reestructurar i es van establir allà esperant per conquerir Nàpols. El 1441, partint d'Ischia, va assetjar Nàpols on va poder entrar triomfalment el 26 de febrer del 1443. Per recompensar els illencs del suport que li havien donat, el sobirà els va concedir amplis favors. Va conferir el govern de l'illa a la seva estimada Lucrezia d'Alagno. Durant la seva estada, va transformar el bosc de Campotese i el de Piano Liguori en una reserva per caçar. Lucrezia d'Alagno, es va deixar assessorar per governar, pel seu cunyat Joan Torrelles. En morir el rei Alfons el 1458 havia d'heretar el seu fill il·legítim Ferran, però els barons napolitans i el mateix Torrelles van hissar la bandera dels Anjou. Lucrezia fou constreta a l'exili, mentre s'esperava l'arribada de Joan II d'Anjou. Ferran, desitjós de defensar els seus drets, va manar Alessandro Sforza que ocupés l'illa i que capturés a Torrelles. Ferran però, fou derrotat per Joan d'Anjou a Troia, a la Pulla, i es va refugiar al Castel dell'Ovo a Nàpols per poder tornar a Ischia. L'illa, mentrestant va ser tornada a ocupar per Torrelles, gràcies a l'ajut dels Cavallers de Rodes. Ferran encara no s'havia donat per vençut i va enviar Alessandro Sforza amb dues galeres cap a Ischia. Allà va trobar el suport d'alguns rebels i es va apoderar del castell. El 1494, moria Ferran i el seu fill Alfons II es preparava per enfrontar-se a Carles d'Anjou, rei de França, qui no va tardar a desplaçar-se a Itàlia. Alfons va abdicar a favor del seu fill Ferran II.[25] Carles VIII va

---

aconseguir el suport de tot el regne de Nàpols, llavors Ferran II es va refugiar a Ischia, anaven amb ell la seva àvia paterna Isabel de Chiaramonte, la fillastra d'Isabel i cosina de Ferran, Lluís II d'Avalos, Giovanni Pontano i Jacopo Sannazzaro. Hi va restar un mes i després va emprendre viatge cap a Messina on l'esperava el seu germà. Va deixar Ischia en mans d'Avalos, marquès del Vasto, el qual es resistia a rendir-se a Carles VIII. El francès van encomanar a Lluís Maria Sforza l'assalt de l'illa.[26]

Inútilment el 6 de juny del 1496, Lluís Sforza prova d'assaltar el castell, fet que seria recordat pel poeta Ludovico Ariosto.[4] Ferran II torna de Sicília, premia